

Naturbeskyttelse

Ref. JFRYD

Den 9. juni 2017

Høringsnotat

vedrørende

Udkast til Bekendtgørelse om bekæmpelse af kæmpe bjørneklo

Udkastet til bekendtgørelsen har været sendt i høring hos en bred kreds af organisationer og myndigheder, jf. høringslisten. Høringsfristen udløb den 2. juni 2017.

Der er modtaget 12 høringssvar fra følgende eksterne parter:

- KL
- Landbrug & Fødevarer
- Danmarks Naturfredningsforening
- Dansk Land- og Strandjagt
- DOF
- CO-industri
- Aarhus Kommune
- Vejle Kommune
- Odsherred Kommune
- Frederikshavn Kommune
- Herning Kommune
- Bjørn Petersen

I det følgende gennemgås de væsentligste punkter fra høringssvarene og Miljø- og Fødevareministeriets kommentarer hertil. Ønskes detaljerede oplysninger om høringssvarenes indhold, henvises der til de fremsendte høringssvar. Miljø- og Fødevareministeriets bemærkninger fremgår med kursiv.

KL

KL anfører generelt, at det er positivt, at der arbejdes med lovgivning og retssikkerhed, der beskytter borgerene mod uventede og urimeligt høje omkostninger. KL anfører dog, at det findes særdeles uhensigtsmæssigt, at beskyttelsen indføres via et loft på 3,81 kr. pr. kvadratmeter, og at muligheden for at foretage politianmeldelse bortfalder.

Vedrørende ophævelsen af kommunernes mulighed for at foretage politianmeldelse anføres det, at det er kommunernes erfaring, at netop udsigten til politianmeldelse og bødestraf har en motiverende virkning på de fleste lovlydige borgere. Det styrker også tilliden til kommunens indsats når påbuddene kan håndhæves. KL foreslår derfor, at muligheden for politianmeldelse opretholdes.

Vedrørende maksimalprisen på 3,81 kr. anføres det, at en rundspørge til kommunerne viser at de aktuelle erfarings- og markedspriser generelt ligger højere end 3,81 kr. pr. kvadratmeter, uanset om opgaven udføres af en privat eller kommunal entreprenør. Det anføres således, at det er en pris som ikke tager hensyn til hverken det bekæmpede areals fysiske tilstand, planternes tæthed eller udviklingsstade, og at også udgifter til materiale og kørsel til stedet er tilsyneladende udeladt af prisen. KL fremlægger gerne dokumentation for faktiske udgifter som kommunerne afholder i forbindelse med bekæmpelse af kæmpe bjørneklo. Yderligere anfører KL at prisen er så lav, at det vil være en økonomisk fordel for borgerne at få kommunen til at stå for indsatsen, da de ikke selv kan få den udført for 3,81 kr./m², hvilket ikke blot er et økonomisk problem, men også at de lovlydige borgere, som bekæmper planterne, har udgifter til egen bekæmpelse og derefter over skatten også betaler for de som ikke vil udføre bekæmpelse. Det vil undergrave hele tilliden og accepten af indsatsen.

Endelig henviser KL til, at der i lovbemærkningerne refereres til de positive erfaringer fra frikommuneforsøget, hvor det bemærkes, at borgerne betaler for den tid, kommunerne har brug på bekæmpelsen: *"I de tilfælde, hvor påbuddet ikke er efterkommet, har kommunen udstedt en regning, som var på mellem 0,5 og 5 timer. Kommunen har ikke opkrævet brugerbetaling, når tidsforbruget har været på under 15 minutter, hvilket var tilfældet i 5-10 tilfælde."*
"I evalueringen konkluderes det således, at forsøget har haft en positiv indvirkning på efterlevelsen af de udstedte påbud."

KL foreslår en lovgivning og praksis, hvor kommunen i forbindelse med påbuddet specificerer for borgerne, hvad det vil koste, at en privat eller kommunal entreprenør udfører bekæmpelsen. KL deltager gerne i en drøftelse af, hvorledes reglerne kan tilgodese alle borgere, og samtidig sikre, at betalingen dækker de faktiske omkostninger.

Foruden KL er følgende kommuner også fremkommet med bemærkninger: Odsherred, Herning, Vejle, Frederikshavn og Aarhus.

Disse kommuner er overordnet positive over for forslaget, men de anfører alle, at maksimummet på 3,81 kr. pr. kvadratmeter er for lavt, og ikke kan dække kommunernes faktiske omkostninger ved bekæmpelsen. Disse kommuner henviser bl.a. til, at der i mange tilfælde er tale om små arealer på 10-20 m². Det foreslås af flere kommuner, at beregning af omkostninger i stedet foretages ud fra eksempelvis en timepris.

Endvidere anfører kommunerne, at det er u hensigtsmæssigt, at fjerne muligheden for at indgive politianmeldelse, idet det kan virke præventivt at muligheden eksisterer.

Endvidere anfører kommunen, at det forekommer uklart, hvorledes forekomster defineres. Endelig anføres det, at overgangsbestemmelserne er vanskelige at forstå.

Miljø- og Fødevareministeriets bemærkninger:

Miljø- og Fødevareministeriet har noteret sig kommunernes bemærkninger om, at prismaksimummet på 3,81 kr. pr. kvadratmeter er for lavt og ikke kan dække kommunernes omkostninger ved bekæmpelse, og at det ikke er hensigtsmæssigt, at fjerne muligheden for at indgive politianmeldelse. Ministeriet skal hertil bemærke, at det følger af bemærkningerne til ændringen af lov om drift af landbrugsjorder, at der indsættes et loft på 3,81 kr. (beløbet fremskrives årligt) over de udgifter kommunerne kan overvælte på ejere eller brugere, der ikke efterkommer et påbud om bekæmpelse, og at det kun bør fraviges væsentlig, hvis der foreligger en veldokumenteret begrundelse. Det er fastsat for at sikre, at borgerne ikke rammes uforholdsmæssigt hårdt. Det fastsatte beløb og beregningsmetoden pr. kvadratmeter er videreført fra bemærkningerne til frikommuneloven, dog således at beløbet fremskrives. Beløbet er fastsat efter daværende

NaturErhvervsstyrelsens beregning af omkostningerne for bekæmpelse af planten per år. Idet det følger af loubemærkninger, er det er ikke muligt i bekendtgørelsen at fravige dette loft.

Det bemærkes endvidere, at hensigten med at indføre en ordning, hvorefter kommunerne kan foretage bekæmpelse for ejerens eller brugerens regning, såfremt et påbud om bekæmpelse ikke efterkommes, også er at øge ejerens eller brugerens incitament til selv at foretage bekæmpelsen, sådan at de ikke bliver pålagt omkostninger.

Ministeriet vil løbende vurdere, hvorvidt den fastsatte beløbsgrænse og beregningsmodel er hensigtsmæssig, og hvorvidt det var hensigtsmæssigt at ophæve sanktionsmuligheden i form af bødestraf. På den baggrund vil ministeriet vurdere, om der er anledning til at foretage ændringer heraf ved en senere revision af loven.

For så vidt angår definitionen af hvornår der er tale om en eller flere forekomster vil dette ikke være afgørende for kommunernes mulighed for bekæmpelse, idet kommunen kan foretage bekæmpelse af alle planter på det pågældende matrikelnummer eller adresse, såfremt disse er omfattet af indsatsplanen.

Miljøministeriet har taget det anførte om overgangsbestemmelserne til efterretning og på den baggrund ændret udkastet til bekendtgørelse, således at overgangsbestemmelserne er fjernet. De nye foreslåede regler vil herefter også gælde for allerede gældende indsatsplaner.

Landbrug & Fødevarer

Landbrug & Fødevarer anfører, at det er helt afgørende, at der fastlægges en klar proces, der sikrer størst mulig dialog og inddragelse af lodsejere både i forbindelse med udarbejdelse og offentliggørelse af indsatsplan, ved varsling og ved udstedelse af eventuelle påbud om bekæmpelse. Det anføres også, at der i bekendtgørelsen bør henvises til "Vejledning om håndhævelse af Naturbeskyttelsesloven, Planloven og Byggeloven (maj 2007)" og reglerne beskrives i en vejledning til kommunerne vedr. bjørneklo.

Miljø- og Fødevareministeriets bemærkninger:

Miljø- og Fødevareministeriet er enig i, at det er vigtigt at lodsejere inddrages i forbindelse med udarbejdelse og offentliggørelse af kommunernes indsatsplaner, ved varsling og ved udstedelse af eventuelle påbud. Det er ministeriets opfattelse, at sådanne retningslinjer også fremgår af udkastet til bekendtgørelsen i lighed med den gældende bekendtgørelse om bekæmpelse af kæmpe bjørneklo (bek. nr. 871 af 27. juni 2016), hvor det fremgår, at kommunalbestyrelsen skal offentliggøre forslag til indsatsplan med mindst 8 ugers høring, før planen kan vedtages. Det fremgår også, at indsatsplanen skal indeholde angivelse af omfattede områder, samt at det skal fremgå af kommunens påbud om fjernelse, at kommunen kan foretage bekæmpelsen, hvis påbuddet ikke efterkommes. Endelig fremgår det at bekendtgørelsen, at det skal stå i påbuddet, hvornår kommunen vil foretage kontrol af, om påbuddet er efterkommet, idet det samtidig skal fremgå, at bekæmpelse ved kommunens foranstaltning ved samme lejlighed kan iværksættes. Med udkastet til bekendtgørelsen er der ikke ændret herved.

På baggrund af Landbrug & Fødevarers bemærkninger er det i udkastet til bekendtgørelsen dog blevet præciseret, at det skal fremgå af påbuddet, såfremt kommunen påtænker at foretage bekæmpelsen for ejerens eller brugerens regning i tilfælde af overtrædelse af påbuddet.

Miljø- og Fødevarerministeriet er enig i, at ejeren eller brugeren skal informeres, om hvor og hvornår bekæmpelse vil finde sted. Idet de almindelige forvaltningsretlige regler og vejledningen herom gælder uanset, at der ikke henvises til "Vejledning om håndhævelse af Naturbeskyttelsesloven, Planloven og Byggeloven (maj 2007)" i bekendtgørelsen, finder ministeriet ikke, at det er nødvendigt at indskrive eller henvise til sådanne regler i bekendtgørelsen.

Ministeriet noterer sig, at Landbrug & Fødevarer ønsker, at der udarbejdes en vejledning til reglerne, og ministeriet vil løbende vurdere, hvorvidt det eventuelt vil være hensigtsmæssigt at udarbejde en sådan vejledning.

Landbrug & Fødevarer anfører yderligere, at det bør fremgå af bekendtgørelsen, at kommunerne skal dokumentere de faktisk afholdte omkostninger til bekæmpelsen, således at kommunerne ikke som standard opkræver 3,81 kr. pr. kvadratmeter.

Miljø- og fødevarerministeriets bemærkninger:

Miljø- og Fødevarerministeriet er fortsat enig i, at kommunen skal dokumentere sine faktisk afholdte udgifter. Idet det ifølge bekendtgørelsesudkastet alene er kommunens faktiske udgifter, som kan pålægges ejer eller bruger, findes det ikke nødvendigt at indskrive dette i bekendtgørelsen.

Landbrug & Fødevarer anfører, at det er positivt, at bekendtgørelsen ændres således, at det ikke længere er muligt at ifalde bødestraf for overtrædelse af et kommunalt udstedt påbud, men at det bør sikres, at de ejere eller brugere, der er omfattet af en indsatsplan fra før 1. juli 2017 ikke sanktioneres hårdere dvs. med politianmeldelse og eventuel bøde end de lodsejere eller brugere, der alene er omfattet af en indsatsplan der træder i kraft efter 1. juli 2017.

Miljø- og fødevarerministeriets bemærkninger:

Idet muligheden for at kommunerne kan foretage politianmeldelse af ejere eller brugere for ikke at efterkomme et kommunalt udstedt påbud, ophæves med denne bekendtgørelse kan ejere eller brugere ikke længere ifalde bødestraf for manglende efterkommelse af et påbud. Dette gælder fra den 1. juli 2017, og gælder også for overtrædelser begået før den 1. juli 2017.

Danmarks Naturfredningsforening

Danmarks Naturfredningsforening (DN) bemærker, at DN ikke er bekendt med andre love og bekendtgørelser, hvor overtrædelse ikke indebærer mulighed for strafsanktionering, og det foreslås derfor, at strafsanktoneringen opretholdes for ikke at fjerne incitamentet for private til ikke at tilsidesætte påbud.

DN bemærker yderligere, at det ikke er muligt at foretage bekæmpelse for 3,81 kr. pr. kvadratmeter og at DN frygter, at dette vil medføre, at bekæmpelse ikke bliver foretaget, hvorfor antallet af lokaliteter med kæmpe bjørneklo vil stige trods påbud om bekæmpelse. DN finder, at dette næres yderligere af at overtrædelse af påbud ikke længere kan straffes med bøde.

Endvidere anfører DN, at der er behov for klarhed over, hvordan arealets størrelse beregnes og hvorvidt flere planter, der står spredt, skal betragtes som én eller flere forekomster.

DN foreslår derfor, at muligheden for at ejeren eller brugeren kan ifalde bødestraf opretholdes, at maksimummet over størrelsen af udgifter kommunerne kan overvælge på ejer eller bruger fjernes for arealer under 1 hektar og at det klare defineres, hvornår der er tale om en eller flere forekomster.

Miljø- og Fødevareministeriets bemærkninger:

Ang. bemærkninger om prismaksimum, bødestraf og definition af forekomster, henvises til bemærkningerne til KL's høringssvar ovenfor.

Ministeriet har noteret sig DN's forslag om, at maksimummet over størrelsen af de udgifter, som kommunerne kan overvælte på ejer eller bruger, fjernes for arealer under 1 hektar, og ministeriet vil inddrage dette i sine løbende overvejelser.

Dansk Land- og Strandjagt

Dansk Land- og Strandjagt anfører, at det fastsatte prisloft på 3,81 kr. er urimeligt, idet det svarer til 38.100 kr pr. ha, hvilket er urimeligt højt beløb at pålægge grundejere og det er et stort indgreb i grundlovens § 73, stk. 1, om den private ejendomsret.

Endvidere anføres det, at grundet de ekstra produktionsomkostninger landbrug vil få til bekæmpelse på brakarealer og langs vandløb, vil fristelsen til at bruge sprøjtning til bekæmpelse langs vandløbene være høj, hvilket vil medføre miljømæssige problemer. Derfor foreslår Dansk Land- og Strandjagt at bekæmpelsen af kæmpe bjørneklo finder sted efter sammen model som for rottebekæmpelse dvs. som en del af den kommunale opkrævning af ejendomsskat.

Yderligere anføres det, at Danmarks Naturfredningsforening og Friluftsrådet ikke bør have ret til at klage over afgørelser efter bekendtgørelsen.

Dansk Land- og Strandjagt foreslår i det hele taget, at der udarbejdes en ny bekendtgørelse.

Miljø- og Fødevareministeriets bemærkninger:

Miljø- og Fødevareministeriet har noteret sig Dansk Land- og Strandjagts bemærkninger vedrørende det fastsatte prisloft. Jf. ministeriets bemærkninger ovenfor følger prisloftet af loubemærkningerne, og det er ikke muligt i bekendtgørelsen at fravige dette maksimum. Det skal dog bemærkes at der er tale om et maksimum og at kommunerne ikke blot kan opkræve maksimumbeløb, men skal dokumentere de afholdte udgifter.

For så vidt angår spørgsmålet om brug af sprøjtemidler, skal ministeriet bemærke, at grundejere er berettigede til at anvende sprøjtemidler i bekæmpelsen af kæmpe bjørneklo, såfremt det sker indenfor rammerne af gældende regler, og yderligere skal det bemærkes, at ejeren eller brugeren efter de gældende regler umiddelbart er forpligtet til at foretage bekæmpelse såfremt arealet er omfattet af en kommunal indsatsplan. Det ændrer forslaget ikke ved.

Dansk Ornitologisk Forening

Dansk Ornitologisk Forening er positiv over for de foreslåede ændringer. Foreningen foreslår at kæmpe bjørnekloens videnskabelige navn, *Heracleum mantegazzianum*, skrives ind i bekendtgørelsen, således at der ikke opstår tvivl om, hvilken art af bjørneklo bekendtgørelsen omhandler.

Miljø- og Fødevareministeriets bemærkninger:

Miljø- og Fødevareministeriet har noteret sig anbefalingen, og vil på den baggrund ændre bekendtgørelsen således, at det videnskabelige navn tillige fremgår.

CO-industri

CO-industri støtter i det hele høringssvaret fra Danmarks Naturfredningsforening, og bemærker yderligere at strafsanktioneringen ikke burde lempes men derimod skærpes, og CO-industri finder det inkonsekvent, at sanktioneringsmuligheden lempes, når ministeriet samtidig har bebudet en lovændring, hvorefter salg af kæmpe bjørneklo forbydes.

Miljø- og Fødevareministeriets bemærkninger:

Miljø- og Fødevareministeriet henviser til bemærkningerne til høringssvaret fra Danmarks Naturfredningsforening.

Bjørn Petersen, kæmpe bjørneklo-konsulent for Roskilde Kommune

I sit høringssvar anfører Bjørn Petersen, at bekendtgørelsen bør skrives om, og det bemærkes særligt, at prisloftet som fastsat ikke er hensigtsmæssigt, når muligheden for at indgive politianmeldelse samtidig fjernes, idet det bliver for dyrt for kommunerne at sikre, at alle bekæmper, og det bliver attraktivt for lodsejere ikke at bekæmpe og lade bekæmpelsen udføre af kommunen, hvilket (også) vil være unfair konkurrence i forhold til private entreprenører.

Bjørn Petersen anfører endvidere, at han er enig i, at det er en god idé at stille krav om, at kommunerne skal foretage bekæmpelse på egne arealer, før kommunen kan iværksætte bekæmpelse på andre arealer for ejerens eller brugerens regning. Dog bemærker han, at kravet til kommunens bekæmpelse bør kvalificeres mere end blot med kravet om at bekæmpelsen skal være "iværksat". Således foreslås det, at der ikke må være *synligt blomstrende eller frøbærende kæmpe bjørneklo* på de arealer, kommunen selv har ansvar for bekæmpelsen på. Endvidere anføres det at det er vanskeligt at afgrænse, hvilke planter der skal medregnes ved bekæmpelsen.

Yderligere anfører Bjørn Petersen, at det er uhensigtsmæssigt at ophæve muligheden for at foretage politianmeldelse. Bjørn Petersen efterlyser desuden klare forholdsregler/ sanktionsmuligheder i forhold til ubetalte opkrævninger.

Endelig anføres det, at når de eksisterende indsatsplaner udløber, vil det ligeledes blive urealistisk at forny dem på meningsfuld måde (eftersom de hidtil gældende regler ikke må bruges ved fornyelse).

Miljø- og Fødevareministeriets bemærkninger:

For så vidt angår bemærkninger om prisloftet og ophævelsen af muligheden for at indgive politianmeldelse samt afgrænsning af hvilke forekomster der skal medregnes henvises til bemærkningerne ovenfor. Ministeriet har noteret sig forslaget om at kvalificere kommunernes bekæmpelse på arealer, som kommunerne råder over som ejere eller brugere.

Ministeriet skal bemærke, at kommunernes muligheder for at indkræve skyldige beløb for bekæmpelse af kæmpe bjørneklo, følger de almindelige regler for inddrivelse.

Vedrørende fornyelse af indsatsplanerne skal ministeriet bemærke, at de foreslåede ændringer også får virkning for de indsatsplaner, der er gældende før 1. juli 2017.